

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2004-1-73 (Devralma)
Karar Sayısı : 04-49/673-171
Karar Tarihi : 29.7.2004

10

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : A. Ersan GÖKMEN , R. Müfit SONBAY, Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rifki ÜNAL, Prof Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M.Sıraç ASLAN

B. RAPORTÖR : Mert KARAMUSTAFAOĞLU

20

C. BİLDİRİMDE BULUNAN

: -Syngenta Crop Protection AG
Temsilcisi: Av. Sinan NAİPOĞLU
Sümbül Sokak, No:41-43 34335 1. Levent-İstanbul

D. TARAFLAR

: -Syngenta Crop Protection AG
Schwarzwaldalle 215, CH-4058, Bazel, İSVİÇRE

-Astrazeneca Holdings B.V.
Louis Pasteurlaan 5, 2719 EE Zoetermeer,HOLLANDA

30

-Koninklijke Venderhave Groep B.V.
4818 ND Breda, Cosunpark 1, HOLLANDA

E. DOSYA KONUSU: Astrazeneca Holding B.V. ve Koninklijke Vanderhave Groep B.V.'nin sahip olduğu Advanta B.V.'nin tüm hisselerinin Syngenta Crop Protection AG tarafından devralınması işlemine ilişkin izin talebi.

40

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 12.7.2004 tarih, 3784 sayı ile giren bildirim üzerine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 27.7.2004, 2004-1-73/Öİ-04-MMÖ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 27.7.2004 tarih, REK.0.05.00.00/133 sayılı Başkanlık önergesi ile 04-49 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

50

- Astrazeneca Holding B.V. ve Koninklijke Vanderhave Groep B.V.'nin sahip olduğu Advanta B.V.'nin tüm hisselerinin Syngenta Crop Protection AG

tarafından devralınması işleminin, tarafların ilgili piyasalarda sahip olduğu toplam pazar payları yönüyle 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğu;

- söz konusu devralma işleminin, ayçiçeği tohumu piyasası açısından bir hakim durum yaratabilecek nitelikte olmasına rağmen, taraflar arasındaki "Hisse Alım Anlaşması"nın 2.3. maddesinde belirtilen taahhütler uyarınca ayçiçeği tohumu işinin üçüncü bir teşebbüse devredilmesi halinde ilgili ürün piyasasındaki rekabetin olumsuz yönde etkilenmesinin söz konusu olmadığı ve dolayısıyla söz konusu devralma işlemine bu koşulla izin verilmesi gerektiği

60

ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Syngenta Crop Protection AG

70 Syngenta Crop Protection AG (Syngenta), hisselerinin tamamına Syngenta AG'nin sahip olduğu, tohum araştırma, geliştirme, üretim, işleme, dağıtım, iyileştirme ve mahsul korunması alanlarında faaliyet gösteren bir teşebbüstür. Syngenta AG ise, hisseleri halka açık bir İsviçre şirkettir.

Türkiye'de etkilenen pazarda tohum iyileştirme ve mahsul korunması faaliyetleri ile iştirak eden Syngenta Grubu şirketleri, Syngenta, Syngenta Supply AG ve Syngenta Chemicals B.V.'dir. Her üç şirket de Syngenta AG'nin %100 iştiraki olup, Syngenta Supply AG ve Syngenta Chemicals B.V. sadece mahsul koruma işi ile iştirak etmektedir.

80 Syngenta ithalatın dışında Türkiye'de, iştiraki olan Syngenta Tarım Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Syngenta Türkiye) aracılığı ile faaliyet göstermektedir:

Syngenta Türkiye'nin sermaye yapısına Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1- Syngenta Tarım Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin Sermaye Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı
Syngenta Participations AG	%92
Syngenta Agro Services AG	%2
Syngenta Crop Protection AG	%2
Syngenta Overseas AG	%2
Syngenta Seeds AG	%2

Syngenta, 2003 mali yılında Türkiye'de (.....)TL (yaklaşık Amerikan Doları) ciro elde etmiştir. Bu cironun çeşitli ürünlere göre dağılımına Tablo 2'de yer verilmiştir.

90

Tablo 2-Syngenta'nın Türkiye Cirounun Ürünlere Göre Dağılımı

Tohumlar	Mısır: (.....) ABD \$ (yaklaşık TL)
	Ayçiçeği: (.....) ABD \$ (yaklaşık TL)
	Şeker pancarı: (.....) ABD \$ (yaklaşık TL)
	Sebzeler: (.....) ABD \$ (yaklaşık TL)
	Çiçekler : (.....) ABD \$ (yaklaşık TL)
	Bitkiler : (.....) ABD \$ (yaklaşık TL)
	Toplam : (.....) ABD \$ (yaklaşık TL))
Tohum İyileştirme	Toplam : (.....) ABD \$ (yaklaşık TL))
Mahsül Koruma	Haşere ilaçları: (.....) ABD \$ (yaklaşık TL)
	Mantar ilaçları: (.....) ABD \$ (yaklaşık TL)
	Yabancı ot ilaçları: (.....) ABD \$ (yaklaşık TL)
	Toplam: (.....) ABD \$ (yaklaşık TL)
Diğer (Profesyonel Ürünler, vektör kontrolü, vs.)	Toplam: (.....) ABD \$ (yaklaşık TL)

H.1.2. Astrazaneca Holding B.V. ve Koninklijke Vanderhave Groep B.V.

100 AstraZeneca Group'un esas işi, farmasötik ürünlerin araştırılması, geliştirilmesi, üretimi ve pazarlanmasıdır. Koninklijke VanderHave Groep B.V.'nin ana şirketi olan Koninklijke Cooperatie Cosun U.A. ise, 14.000 şekerpancarı üreticisinin üye olduğu bir kooperatiftir.

Advanta B.V. (Advanta), tohum araştırma, geliştirme, üretim, işleme ve dağıtım alanlarında faaliyet gösteren, Astrazaneca Holding B.V. ile Koninklijke Vanderhave Groep B.V.'nin (Saticılar) müştereken ve eşit olarak sahip olduğu bir Hollanda ortaklığıdır. Advanta, taraflar arasındaki "Hisse Alım Anlaşması" uyarınca devralma işleminin konusunu oluşturmaktadır.

110 Advanta, Türkiye'de iştiraki olan Advanta Tohum Islah ve Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Advanta Türkiye) aracılığı ile faaliyet göstermektedir: Advanta'nın Türkiye'de VanderHave Tohumculuk Ticaret A.Ş. adı altında %100 bir iştiraki daha bulunmaktadır. Ancak bu şirket ileride tasfiye edileceğinden, son beş yıldır herhangi bir faaliyette bulunmamıştır.

Advanta Türkiye'nin hissedarları Tablo 3'de belirtilmiştir.

Tablo 3- Advanta Türkiye'nin Sermaye Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı (%)
Advanta Holdings International B.V.	66,99998
Trakya Birlik Koop.	28,5
Karadeniz Birlik Koop.	4,5
Jean Marie Saulue Laborde	0,00001
Louis M.B. Kampschreur	0,00001
Toplam	100

120 Advanta 2003 mali yılında Türkiye'de yaklaşık (.....) ABD \$ (yaklaşık TL) ciro elde etmiştir.

Bu cironun çeşitli ürünlere göre dağılımına Tablo 4'de yer verilmiştir.

Tablo 4- Advanta'nın Türkiye Cirosunun Ürünlere Göre Dağılımı

Tohumlar	Mısır : (.....) ABD \$ (yaklaşık TL) Tamamı Advanta Türkiye'nin cirosudur.
	Ayçiçeği : (.....) ABD \$ (yaklaşık TL) Tamamı Advanta Türkiye'nin cirosudur.
	Şeker pancarı: (.....) ABD \$ (yaklaşık TL) Bu rakam (.....) Euro'nun karşılığı olup tamamı SES Europe NV / S.A., Belçika'nın ¹ ithalat yoluyla Türkiye'den elde ettiği cirosudur.
	Çim: (.....) ABD \$ (yaklaşık TL) Advanta Seed B.V., Hollanda'nın ithalat yoluyla Türkiye'den elde ettiği cirosudur.
	Sebzeler: (.....) ABD \$ (yaklaşık TL) Tamamı Advanta Türkiye'nin cirosudur.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

130

Tohum çeşitlerinin üretimi, işlenmesi ve satışı genel olarak tek bir ilgili bir pazar olarak değerlendirilebilecek nitelikte ise de, farklı mahsüller için olan tohumlar ayrı birer pazar oluşturmaktadır.

Syngenta ve Advanta'nın, Türkiye'de örtüşen faaliyetleri aşağıdaki gibidir:

- (i) şeker pancarı tohumu,
- (ii) ayçiçeği tohumu ve
- (iii) mısır tohumu.

140

¹ Advanta'nın dolaylı %100 iştirakidir.

Advanta'nın ayrıca çim tohumu ve sebze tohumu alanlarında da faaliyetleri bulunmaktadır. Syngenta'nın belirtilen alanlarda faaliyeti bulunmadığından, devralma işleminin sebze tohumu ve çim tohumu pazarlarına hiç bir etkisi olmayacaktır. Advanta'nın, Syngenta'nın tohum iyileştirmesi ve mahsül koruması alanlarında hiç bir faaliyeti yoktur. Bu nedenle devralma işleminin tohum iyileştirmesi ve mahsül koruması alanlarında da hiç bir etkisi olmayacaktır.

150 İlgili ürün pazarı devralma işlemi taraflarının her ikisinin de ürettiği kesişen ürünler olan, "şeker pancarı tohumu pazarı", "ayçiçeği tohumu pazarı" ve "mısır tohumu pazarı" olarak belirlenmiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Başvuru konusu işlem neticesinde Advanta'nın Türkiye'nin bütününde faaliyet gösteren Syngenta tarafından devralınacak olması nedeni ile, ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti Sınırları" olarak tespit edilmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

160 Başvuru konusu devralma işleminin hukuki dayanağını tarafların 11 Mayıs 2004 tarihinde imzaladıkları "Hisse Alım Anlaşması" teşkil etmektedir. Bu anlaşmanın 2.3. maddesi uyarınca, Syngenta ve Advanta'nın hisselerine sahip olan Astrazaneca Holding B.V. ile Koninklijke Vanderhave Groep B.V., söz konusu devralma işlemi için gerekli izinlerin ilgili makamlardan alınabilmesi amacıyla, Advanta'nın Avrupa işlerinin tamamının elden çıkarılmasını da içeren şartlara uymayı taahhüt etmektedir.

170 Hisse Alım Anlaşmasında "Avrupa'nın, Büyük Britanya, İrlanda, Orta Avrupa, Batı Avrupa, Doğu Avrupa, Kara Avrupası ile Türkiye ve Rusya'yı kapsadığı belirtilmiştir. Söz konusu anlaşma uyarınca, "Avrupa İşleri", Advanta grubunun Avrupa'da kurulu tüm şirketlerini ve bu şirketlerin malvarlıklarını, haklarını ve Avrupa dışındaki (dünya çapındaki şeker pancarı işi gibi) bir kısım malvarlıklarını ifade etmekte, Advanta Technology Limited'e (Advanta'nın İngiltere'deki iştiraki) ait bir kısım malvarlığı ise bunun dışında kalmaktadır. Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerden Advanta Technology Limited'e ait olan bu malvarlığının devralma işleminden sonra Syngenta'ya geçeceği ve Advanta'nın Avrupa İşleri ile beraber elden çıkarılmayacağı anlaşılmaktadır.

180 Bu malvarlıkları aşağıda belirtilmiştir.

- Advanta Technology Limited'in elinde bulunan mısır filizi plazması,
- Advanta Technology Limited'in elinde bulunan moleküler işaretleyici veritabanı, know-how ve araştırmalar,
- Advanta Technology Limited'in elinde bulunan whiskers mısır dönüştürme teknolojisi

Söz konusu devralma işlemi uyarınca Syngenta, Advanta'nın tüm malvarlığı ve hisselerini Astrazaneca Holding B.V. ve Koninklijke Vanderhave Groep

- 190 B.V.'den devralacaktır. Bu işlem, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2(b) maddesi kapsamında bir devralma işlemi niteliğindedir.

Tarafların ilgili ürün pazarlarındaki toplam cirolarına bakıldığında, Tablo 2 ve Tablo 3'de görüldüğü üzere 1997/1 sayılı Tebliğ ile getirilen eşik değer olan 25 trilyon TL'nin altında kalmaktadır.

Öte yandan ilgili ürün pazarlarında, tarafların ve rakiplerinin sahip oldukları pazar paylarına aşağıdaki tablolarda yer verilmiştir.

- 200 Tablo 5- Şeker Pancarı Tohumu Pazarı

<i>Syngenta</i>	%(.....)
<i>Advanta</i>	%(.....)
KWS	%(.....)
Toplam	%100

Tablo 6- Ayçiçeği Tohumu Pazarı

<i>Syngenta</i>	%(.....)
<i>Advanta</i>	%(.....)
Monsanto	%(.....)
Pioneer	%(.....)
Diğer	%(.....)
Toplam	%100

Tablo 7- Mısır Tohumu Pazarı

<i>Syngenta</i>	%(.....)
<i>Advanta</i>	%(.....)
Monsanto	%(.....)
Pioneer	%(.....)
KWS	%(.....)
Diğer	%(.....)
Toplam	100%

- 210 Görüldüğü üzere, şeker pancarı tohumu pazarında devralma tarafları, sırasıyla %(.....) ve %(.....) oranında ve toplamda %(.....) oranında paya sahip bulunmaktadır. Yine ayçiçeği tohumu pazarında taraflar, sırasıyla, %(.....) ve %(.....) oranında ve toplamda %(.....) oranında paya sahip bulunmaktadır. Bu iki pazarda, devralma taraflarının birlikte sahip oldukları pazar payları nedeniyle, söz konusu devralma işlemi 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi kapsamında izne tabi bir devralma işlemidir. Mısır tohumu pazarında ise tarafların pazar payları toplamı %(.....) olmakta ve söz konusu Tebliğ'de belirtilen eşiklerin altında kalmaktadır.

1997/1 sayılı Tebliğ uyarınca izne tabi birleşme ve devralmaları tanımlayan eşik değerlerin %25 olduğu ve pazarın tamamından elde edilen cironun 20 trilyon TL gibi düşük bir miktarda kaldığı gözönüne alındığında; devralma işlemi sonucunda tarafların şeker pancarı tohumu pazarında sahip olacakları %220 (%.....) oranındaki payın, bu pazarda herhangi bir rekabet sınırlamasına yol açmayacağı sonucuna varılmıştır. Ayrıca şeker pancarı piyasasında pazar payı %73,8 olan güçlü bir teşebbüs de bulunmaktadır. Bu nedenle bildirim konusu devralma işleminin söz konusu piyasada herhangi bir rekabet kısıtlamasına yol açmayacağı sonucuna varılmıştır.

Diğer yandan, ayçiçeği tohumu pazarında, devralma işlemi sonrasında taraflar, %240 (%.....) oranında paya sahip olacaklardır. Bu nedenle bu pazarın durumu daha dikkatle incelemeyi gerektirmektedir.

230 4054 sayılı Kanun'un devralmaları düzenleyen 7. maddesi, ilgili pazarda bir hakim durum yaratarak veya bunu güçlendirerek rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurabilecek nitelikteki devralma işlemlerini yasaklamaktadır. Bu hükmün ışığında, ayçiçeği tohumu pazarında devralma öncesi ve sonrasındaki pazar paylarında görülen artış neticesinde bir hakim durum doğması mümkün ise de yukarıda da açıklandığı üzere devralma işleminin tarafları söz konusu işleme izin verilebilmesi için ilgili makamlarca öne sürülebilecek, Advanta'ya ait Avrupa İşleri'nin (Avrupa İşleri içinde Türkiye de yer almaktadır) elden çıkarılmasını da içeren şartlara uymayı "Hisse Alım Anlaşması"nın 2.3. maddesi uyarınca kabul etmektedir. Bu 240 çerçevede bir süredir Advanta'nın satıştaki işleri için, dünya çapında 1,5 milyar Amerikan Doları'nın üzerindeki yatırım fonlarını idare etmekte olan Fox Paine & Company, LLC (Fox Paine) ile Syngenta arasında süren müzakerelerin sona erdiği ve Avrupa Birliği Komisyonu'na 16.7.2004 tarihinde Advanta'nın Avrupa İşleri'nin Fox Paine tarafından devralınmasına ilişkin başvuruda bulunulduğu anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra, Advanta'nın tohum işleri, Rusya ve Türkiye'yi de içine alan bir alanda yönetilmekte, sadece Türkiye'yi içermemektedir.

250 Yukarıdaki açıklamalar neticesinde bildirim konusu devralma işlemi sonucunda ilgili ürün piyasasında Syngenta'nın hakim durumu güçlenebilecek nitelikte ise de, Syngenta'nın, Advanta'nın Türkiye'yi de kapsayan "Avrupa İşleri"ni elinden çıkarmayı taahhüt ettiği ve bunların Fox Paine tarafından devralınmasına ilişkin olarak Avrupa Birliği Komisyonu'na 16.7.2004 tarihinde başvuruda bulunulduğu gözönüne alındığında, söz konusu devralma işleminin gerçekleşmesi halinde ilgili ürün piyasasındaki rekabetin ortadan kalkmayacağı sonucuna varılmıştır.

260 Dosya konusu devralma işlemi açısından incelenecek bir diğer husus da taraflar arasındaki devralma anlaşmasında yer alan yan sınırlamadır. Devralma işleminin tarafları arasındaki "Hisse Alım Anlaşması"nın 9.1. ve 9.2. maddelerinin alt paragrafları, Satıcıların ve gruplarındaki diğer şirketlerinin, Yoğunlaşma İşleminin tamamlanmasından itibaren 3 yıl süresince, doğrudan veya dolaylı olarak, herhangi bir menkul kıymet borsasında işlem gören herhangi bir şirketin toplamda %5 hissesine (%5'in üzerindeki alımları kapsadığı anlaşılmaktadır) yatırım yapmak da dahil olmak üzere, "rekabet

eden bir iş” yapmayacakları veya böyle bir işle ilgilenmeyecekleri veya böyle bir işle iştigal etmeyecekleri belirtilmiştir.

270 Söz konusu hükümlerde, “rekabet eden iş”, “*faaliyetleri, Avrupa’da şekerpancarı, buğday, arpa, ayçiçeği ve mısır tohumlarının araştırılması, geliştirilmesi, lisanslanması (lisans veren veya lisans alan olarak), üretimi ve satışını da kapsayan herhangi bir kuruluş veya girişim*” olarak tanımlanmaktadır.

280 Satıcılar Advanta’daki hisselerini, esas işlerine yoğunlaşmak ve bu işlerinde ilave yatırım yapmak amacıyla satmaktadırlar. AstraZeneca Group’un esas işi, farmasötik ürünlerin araştırılması, geliştirilmesi, üretimi ve pazarlanmasıdır. Öte yandan, Koninklijke VanderHave Groep B.V.’nin ana şirketi olan Koninklijke Cooperatie Cosun U.A., 14.000 şekerpancarı üreticisinin üye olduğu bir kooperatiftir. Anlaşma’nın 9.1.ve 9.2. alt paragrafları Türkiye’deki rekabet üzerinde çok sınırlı bir etkisi olan tali bir sınırlama getirmektedir. Anılan hükümlerin ilgili ürün piyasasındaki rekabet üzerinde olumsuz etkileri bulunsa da rekabeti önlemeyi amaçlamadığı ve anlaşmadan beklenen faydaları elde etmek amacıyla getirildiği anlaşılmıştır.

290 Dosya konusu devralma işlemindeki yan sınırlama hükmünün birleşmenin uygulanması açısından doğrudan ilgili ve gerekli olduğu anlaşılmaktadır. Anılan kısıtlamanın ne süresi, ne konusu ne de tabi olan kişiler açısından tanımlanan amacı gerçekleştirmek için makul olandan fazla olmadığı ve zaruri olduğu kanaatine varılmıştır.

Yukarıda yapılan tespit ve değerlendirmelerin neticesinde başvuru konusu devralma işleminin özellikle ayçiçeği tohumu pazarında Kanun’un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratacak nitelikte olmasına rağmen, taraflar arasındaki “Hisse Alım Anlaşması”nın 2.3. maddesinde belirtilen taahhütler uyarınca ayçiçeği tohumu işinin üçüncü bir teşebbüse devredilmesi halinde ilgili ürün piyasasındaki rekabetin etkilenmeyeceği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

300 I. SONUÇ

310 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; Astrazaneca Holding B.V. ve Koninklijke Vanderhave Groep B.V.’nin sahip olduğu Advanta B.V.’nin tüm hisselerinin Syngenta Crop Protection AG tarafından devralınması işleminin, tarafların ilgili piyasalarda sahip olduğu toplam pazar payları yönüyle, 1997/1 sayılı “Rekabet Kurulu’ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ” kapsamında izne tabi bir işlem olduğu, taraflar arasındaki “Hisse Alım Anlaşması”nın 9.1. ve 9.2. maddeleriyle getirilen yan sınırlamanın ilgili ürün piyasasındaki rekabet üzerinde olumsuz etkileri bulunsa da rekabeti önlemeyi amaçlamadığı ve anlaşmadan beklenen faydaları elde etmek amacıyla getirildiği, başvuru konusu işlemin ayçiçeği tohumu piyasası açısından bir hakim durum yaratabileceği, bununla birlikte taraflar arasındaki “Hisse Alım Anlaşması”nın 2.3.maddesinde belirtilen taahhütler uyarınca ayçiçeği tohumu işinin üçüncü bir teşebbüse devredilmesi halinde ilgili ürün piyasasındaki rekabetin etkilenmeyeceği anlaşıldığından,

04-49/673-171

bildirime konu devralma işlemine bu koşulla izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.